

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

EUROPSKI ODBOR ZA SISTEMSKE RIZIKE

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 30. travnja 2021.

**o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike
i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike**

(ESRB/2021/3)

(2021/C 222/01)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 458. stavak 8.,

uzimajući u obzir Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/4/EZ i 2006/49/EZ ⁽³⁾, a posebno njezin članak 134. stavak 5.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁴⁾, a osobito njezine članke od 18. do 20.,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ⁽⁵⁾, a posebno njegov Prilog IX.,

budući da:

- (1) Radi osiguravanja učinkovitih i dosljednih nacionalnih mjera makrobonitetne politike, važno je dopuniti obveznu uzajamnost koja se zahtjeva na temelju prava Unije s dobrovoljnom uzajamnosti.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12. 2010., str. 1.

⁽²⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

⁽³⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 338.

⁽⁴⁾ SL C 58, 24.2.2011., str. 4.

⁽⁵⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

- (2) Cilj okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, koji je utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁶⁾ je osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici ⁽⁷⁾, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.
- (3) Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 79/2019 od 29. ožujka 2019. o izmjeni Priloga IX. (Financijske usluge) Sporazumu o EGP-u [2019/2133] ⁽⁸⁾ Direktiva 2013/36/EU i Uredba (EU) br. 575/2013 uključene su u Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) s učinkom od 1. siječnja 2020. Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i Uredba (EU) 2020/873 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ kojima se uvode značajne izmjene Direktive 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 575/2013 još nisu uključene u Sporazum o EGP-u.
- (4) Finansdepartementet (norveško Ministarstvo financija) djeluje kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. stavka 1. Direktive 2013/36/EU i članka 458. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 jer se ta direktiva odnosno ta uredba primjenjuju na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.” odnosno „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.”). Finansdepartementet je 5. studenoga 2020. u skladu s člankom 133. stavkom 11. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020., obavijestio ESRB o svojoj namjeri da odredi stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik koja se primjenjuje na kreditne institucije i prosječne donje granice za pondere rizika koje se primjenjuju na izloženosti u odnosu na stambene i poslovne nekretnine kreditnih institucija koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB pristup).
- (5) ESRB je 4. prosinca 2020. donio Preporuku ESRB/2020/14 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽¹¹⁾ u kojoj je preporučio da se predložena stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik koja će se primjenjivati u Norveškoj smatra opravdanom, prikladnom, proporcionalnom, djelotvornom i učinkovitom u odnosu na rizik koji je odredio Finansdepartementet. U skladu s člankom 458. stavkom 10. CRR-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020., neovisno o postupku utvrđenom u članku 458. stavku 4. te uredbe, države članice mogu povećati pondere rizika iznad onih predviđenih tom uredbom .
- (6) Od 31. prosinca 2020., na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj primjenjuju se i. zahtjev za zaštitni sloj za sistemski rizik za izloženosti u Norveškoj po stopi od 4,5 % u skladu s člankom 133. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; ii. prosječna donja granica za pondere rizika od 20 % za izloženosti u odnosu na stambene nekretnine u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; i iii. prosječna donja granica za pondere rizika od 35 % za izloženosti u odnosu na poslovne nekretnine u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. Međutim, za kreditne institucije koje ne primjenjuju napredni IRB pristup, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na sve izloženosti postavljena je na 3 % do 31. prosinca 2022., nakon toga stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na domaće izloženosti postavljena je na 4,5 %.
- (7) Finansdepartementet je 2. veljače 2021. ESRB-u podnio zahtjev za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 134. stavkom 4. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020., te za prosječne donje granice za ponder rizika, u skladu s člankom 458. stavkom 8. CRR-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.

⁽⁶⁾ Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).

⁽⁷⁾ Stavak 14. točka (a) i stavak 14.a točka (a) Priloga IX. Sporazumu o Europsko gospodarskom prostoru predviđa da se pojmovi „država članica/države članice” i „nadležna tijela” uključuju, uz njihovo značenje iz Direktive 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 575/2013 i države EFTA-e odnosno njihova nadležna tijela.

⁽⁸⁾ SL L 321, 12.12.2019., str. 170.

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera te mjera za očuvanje kapitala (SL L 150, 7.6.2019., str. 253).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2020/873 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 575/2013 i (EU) 2019/876 u pogledu određenih prilagodbi kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 (SL L 204, 26.6.2020., str. 4).

⁽¹¹⁾ Preporuka ESRB/2020/14 Europskog odbora za sistemske rizike od 4. prosinca 2020. u pogledu norveške obavijesti o svojoj namjeri da odredi stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. Direktive (EU) 2013/36/EU, koja je dostupna na mrežnim stranicama ESRB-a.

- (8) Na zahtjev Finansdepartementeta upućen ESRB-u i radi: i. sprječavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjera makrobonitetne politike koje se primjenjuju u Norveškoj; i ii. očuvanja jednakih uvjeta među davateljima hipotekarnih kredita iz EU-a, Opći odbor ESRB-a odlučio je uključiti ove mjere na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2.
- (9) S obzirom na to da se na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj još ne primjenjuje Direktiva (EU) 2019/878, odgovarajuća tijela u državama članicama koje su već provele tu direktivu, trebale bi moći uzajamno primjenjivati norvešku stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik na način i na razini kojom se uzima u obzir svako preklapanje ili razlika u kapitalnim zahtjevima koji se primjenjuju u njihovoj državi članici i Norveškoj sve dok se Direktiva (EU) 2019/878 ne uključi u Sporazum o EGP-u.
- (10) S obzirom na kontinuirane učinke pandemije bolesti COVID-19 na bankarski sektor i veličinu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik, primjereno je omogućiti dovoljno vremena za uzajamnu primjenu prijavljenih mjera.
- (11) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU PREPORUKU:

IZMJENE

Preporuka ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. u odjeljku 1., potpreporuka C(1) zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjere makrobonitetne politike koje su donijela druga odgovarajuća tijela i čiju je uzajamnu primjenu preporučio ESRB. Preporučuje se da se sljedeće mjere, kao što je dalje opisano u Prilogu, uzajamno primjenjuju:

Belgija:

— dodatni ponder rizika za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koji se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Belgiji, koje primjenjuju IRB pristup za izračun kapitalnog zahtjeva, a sastoji se od:

- (a) paušalnog dodatnog pondera rizika od 5 postotnih bodova; i
- (b) proporcionalnog dodatnog pondera rizika koji se sastoji od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji;

Francuska:

— strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 posto priznatog kapitala, što se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra;

Luksemburg:

— pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine (LTV) za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

- (a) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;
- (b) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90% za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine većim od 90 %, ali nižim od najviše 100 % omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine;
- (c) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).

Norveška:

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za izloženosti u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (*) (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 20 % za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“) na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB) za izračun kapitalnih zahtjeva;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 35 % za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj, pri čemu se za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuje IRB pristup.

Švedska:

- donji prag od 25 posto specifičan za određenu kreditnu instituciju za izloženošću ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj, koje primjenjuju IRB pristup za izračun kapitalnih zahtjeva.

(*) SL L 1, 3.1.1994., str. 3.”;

2. Prilog se zamjenjuje Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 30. travnja 2021.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

PRILOG

„PRILOG

Belgija

Dodatni ponder rizika za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, određen kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Belgiji koje primjenjuju IRB pristup, koji se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013. Dodatni ponder rizika sastoji se od dva dijela:

- (a) **paušalnog dodatnog pondera rizika od 5 postotnih bodova; i**
- (b) **proporcionalnog dodatnog pondera rizika koji se sastoji od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji.**

I. Opis mjere

1. Belgijska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 i određena kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Belgiji koje primjenjuju IRB pristup, sastoji se od dodatnog pondera rizika za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koja se sastoji od dva dijela:
 - (a) Prvi dio sastoji se od povećanja od 5 postotnih bodova na ponder rizika za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koji je dobiven nakon izračuna drugog dijela dodatnog pondera rizika u skladu s točkom (b).
 - (b) Drugi dio sastoji se od povećanja pondera rizika od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji. Izloženosti ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita izračunan u skladu s člankom 154. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednosti izloženosti.

II. Uzajamna primjena

2. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, odgovarajućim tijelima dotičnih država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru primjenjujući ju na podružnice koje se nalaze u Belgiji domaćih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad i primjenjuju IRB pristup u roku određenom u podpreporuci C(3).
3. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru primjenjujući ju na domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i koje primjenjuju IRB pristup, koje imaju izravnu izloženost prema stanovništvu osiguranu stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji. U skladu s podpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo za primjenu mjera primjenjuje u Belgiji u roku određenom u podpreporuci C(3).
4. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

5. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju od 2 milijarde eura radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru.
6. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu izuzeti pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad, s IRB pristupom koje nemaju značajne izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama u Belgiji koje su ispod praga značajnosti od 2 milijarde EUR. Kada primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju belgijsku mjeru na prethodno izuzete pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad kada se povrijedi prag značajnosti od 2 milijarde EUR.

7. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u dotičnoj državi članici s podružnicama koje se nalaze u Belgiji ili koje imaju izravnu izloženost prema stanovništvu osiguranu stambenim nekretninama u Belgiji, koje primjenjuju IRB pristup i koje imaju izloženost od 2 milijarde EUR ili više prema belgijskom tržištu stambenih nekretnina, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da uzajamno ne primijene belgijsku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru kada kreditna institucija koja primjenjuje IRB pristup prijeđe prag od 2 milijarde EUR.
8. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 2 milijarde EUR je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Francuska

Strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 posto priznatog kapitala, što se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra.

I. Opis mjere

1. Francuska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 određena GSV institucijama i OSV institucijama na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra (ne na potkonsolidiranoj razini), sastoji se od strožeg ograničenja velike izloženosti na 5 posto njihovog priznatog kapitala, primjenjivo na izloženost prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj.
2. Nefinancijsko društvo definira se kao fizička ili pravna osoba privatnog prava koja ima sjedište u Francuskoj i koja, na svojoj razini i na najvišoj razini konsolidacije, pripada sektoru nefinancijskih društava kako je definiran u točki 2.45 Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*).
3. Mjera se primjenjuje na izloženost prema nefinancijskim društvima koja imaju sjedište u Francuskoj i na izloženost prema grupama povezanih nefinancijskih društava kako slijedi:
 - (a) Za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava koja ima sjedište na najvišoj razini konsolidacije u Francuskoj, mjera se primjenjuje na zbroj neto izloženosti prema grupi i svim njezinim povezanim subjektima u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - (b) Za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava koja ima sjedište na najvišoj razini konsolidacije izvan Francuske, mjera se primjenjuje na zbroj:
 - (i) izloženosti prema onim nefinancijskim društvima koja imaju sjedište u Francuskoj;
 - (ii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu preko kojih nefinancijska društva navedena pod točkom i. imaju izravnu ili neizravnu kontrolu u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013; i
 - (iii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu koji ekonomski ovise o nefinancijskim društvima navedenim u točki i. u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Nefinancijska društva koja nemaju sjedište u Francuskoj i koja nisu društvo kći, niti su subjekt ekonomski ovisan o nefinancijskom društvu koje ima sjedište u Francuskoj, a niti su pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom, stoga su izvan područja primjene mjere.

U skladu s člankom 395. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, mjera se primjenjuje nakon uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća u skladu s člancima od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

4. GSV institucija ili OSV institucija mora nefinancijsko društvo koje ima sjedište u Francuskoj smatrati velikim, ako je njezina izvorna izloženost prema nefinancijskom društvu ili prema grupi povezanih nefinancijskih društava u smislu stavka 3., jednaka ili veća od 300 milijuna EUR. Vrijednost izvorne izloženosti izračunava se u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013, o kojima se izvješćuje u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 (**).
5. Smatra se da je nefinancijsko društvo visoko zaduženo ako ima omjer financijske poluge veći od 100 posto, a omjer pokrivenosti financijskih troškova je ispod tri, obračunato na najvišoj razini konsolidacije grupe kako slijedi:
 - (a) Omjer financijske poluge je omjer između ukupnog duga umanjenog za gotovinu i vlasnički kapital; i
 - (b) Omjer pokrivenosti financijskih troškova je omjer između, s jedne strane, dodane vrijednosti uvećano za subvencije za poslovanje umanjeno za: i. plaće, ii. poreze i carine na poslovanje, iii. druge neto redovne troškove poslovanja isključujući neto kamate i slične troškove, i iv. smanjenje vrijednosti i amortizaciju te, s druge strane, kamate i slične troškove.

Omjeri se izračunavaju temeljem računovodstvenih agregata definiranim u skladu s primjenjivim standardima, kako su prikazani u financijskim izvještajima nefinancijskog društva koje je, prema potrebi ovjerio ovlaštenu računovođu.

II. Uzajamna primjena

6. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju francusku mjeru primjenjujući ju na GSV institucije i OSV institucije koje imaju domaće odobrenje za rad, na najvišoj razini konsolidacije u okviru države njihovog bankarskog bonitetnog parametra.
7. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, u skladu s podpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima se preporučuje da nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije šest mjeseci nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

8. Ova se mjera dopunjuje složenim pragom značajnosti radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru koja se sastoji od:
 - (a) praga od 2 milijarde EUR za ukupne izvorne izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije u okviru bankarskog bonitetnog parametra, prema francuskom sektoru nefinancijskih društava;
 - (b) praga od 300 milijuna EUR primjenjivog na domaće GSV institucije i OSV institucije koje imaju odobrenje za rad, koje imaju prag jednak onom iz točke (a) ili ga prelaze za:
 - (i) pojedinačnu izvornu izloženost prema nefinancijskom društvu sa sjedištem u Francuskoj;
 - (ii) zbroj izvornih izloženosti prema grupi povezanih nefinancijskih društava, koja na najvišoj razini konsolidacije ima sjedište u Francuskoj, obračunato u skladu sa stavkom 3 točkom (a);
 - (iii) zbroj izvornih izloženosti prema nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije izvan Francuske kako je iskazano u obrascima C 28.00 i C 29.00 Priloga VIII. Provedbenoj uredbi (EU) br. 680/2014;
 - (c) Prag od 5 posto priznatog kapitala GSV institucije ili OSV institucije na najvišoj razini konsolidacije, za izloženosti utvrđene pod točkom (b) nakon što je uzet u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Pragovi navedeni u stavcima (b) i (c) trebaju se primijeniti neovisno o tome je li odnosni subjekt ili nefinancijsko društvo visoko zaduženo ili nije.

Vrijednost izvorne izloženosti navedena u stavcima (a) i (b) treba se izračunati u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije nego što su uzeti u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako su iskazani u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014.

9. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu izuzeti pojedine domaće GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad, na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra, koje ne krše kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8. Prilikom primjene praga značajnosti, odgovarajuća tijela bi trebala pratiti značajnost izloženosti domaćih GSV institucija ili OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema francuskom sektoru nefinancijskih društava, kao i koncentraciju izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te se preporučuje da, kada je prekršen kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8., primijene francusku mjeru na prethodno izuzete domaće GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra. Odgovarajuća tijela se također potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.
10. Ako nema GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra koje imaju odobrenje za rad u dotičnoj državi članici i koje su izložene prema francuskom sektoru nefinancijskih društava iznad praga značajnosti navedenog u stavku 8., odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu odlučiti, u skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, da uzajamno ne primijene francusku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema francuskom sektoru nefinancijskih društava kao i koncentraciju izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju francusku mjeru kada GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra prijeđe kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8. Odgovarajuća tijela se također potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.
11. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8. je preporučena najviša razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Luksemburg:

Pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine (LTV) za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

- (a) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;**
- (b) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90% za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine većim od 90 %, ali nižim od najviše 100 % omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine;**
- (c) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).**

I. Opis mjere

1. Luksemburška nadležna tijela primijenila su pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine koje se nalaze u Luksemburgu. U skladu s Preporukom Comité du Risque Systémique (Odbor za sistemske rizike) ⁽¹⁾, Commission de Surveillance du Secteur Financier (Komisija za nadzor financijskog sektora) ⁽²⁾ djelujući zajednički s Banque centrale du Luxembourg primijenila je ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se razlikuju u odnosu na tri kategorije dužnika. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za svaku od triju kategorija su sljedeća:
 - (a) Ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;
 - (b) Ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine većim od 90 %, ali nižim od najviše 100 % omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine;
 - (c) Ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).

⁽¹⁾ Recommandation du comité du risque systémique du 9 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005).

⁽²⁾ CSSF Regulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg.

2. Omjer vrijednosti kredita i založene nekretnine je omjer između zbroja svih kredita ili tranši kredita osiguranih stambenim nekretninama od strane dužnika u trenutku odobravanja kredita i vrijednosti nekretnine u isto vrijeme.
3. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine primjenjuju se neovisno o vrsti vlasništva (npr. puno vlasništvo, plodouživanje, samostalno vlasništvo).
4. Mjera se primjenjuje na svakog privatnog dužnika koji uzima hipotekarni kredit za kupnju stambene nekretnine u Luksemburgu u nekomercijalne svrhe. Mjera se primjenjuje i ako se dužnik za izvršenje te transakcije koristi pravnom strukturom kao što je društvo za ulaganje u nekretnine te u slučaju zajedničkih zahtjeva. 'Stambena nekretnina' uključuje građevinsko zemljište, bez obzira na to obavljaju li se građevinski radovi neposredno nakon kupnje ili godinama nakon toga. Mjera se primjenjuje i ako se kredit odobrava dužniku za kupnju nekretnine s dugoročnim ugovorom o najmu. Nekretnina može biti namijenjena za potrebe vlasnika ili kupljena radi iznajmljivanja.

II. Uzajamna primjena

5. Državama članicama čije kreditne institucije, osiguravajuća društva i stručnjaci koji obavljaju aktivnosti kreditiranja (hipotekarni zajmodavci) imaju relevantne značajne kreditne izloženosti u Luksemburgu putem izravnog prekograničnog kreditiranja preporučuje se da uzajamno primjenjuju luksemburšku mjeru u svojoj državi. Ako ista mjera nije dostupna u njihovoj državi za sve relevantne prekogranične izloženosti, odgovarajuća tijela trebala bi primijeniti dostupne mjere koje imaju učinak koji je istovjetan kao primijenjena mjera makrobonitetne politike.
6. Države članice trebale bi obavijestiti ESRB da su uzajamno primijenile luksemburšku mjeru ili primijenile izuzeća *de minimis* u skladu s Preporukom D Preporuke ESRB/2015/2. Obavijest bi trebalo dostaviti najkasnije mjesec dana nakon donošenja uzajamne mjere, upotrebljavajući odgovarajući predložak objavljen na mrežnim stranicama ESRB-a. ESRB će objaviti obavijesti na mrežnim stranicama ESRB-a, čime će obavijestiti javnost o nacionalnim odlukama o uzajamnoj primjeni. Ta će objava uključivati sva izuzeća koja su uvele države članice koje uzajamno surađuju i preuzetu obvezu praćenja curenja podataka i djelovanja ako je to potrebno.
7. Državama članicama preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjeru u roku od tri mjeseca od objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije*.

III. Prag značajnosti

8. Mjera je dopunjena dvama pragovima značajnosti kako bi se usmjerila moguća primjena načela *de minimis* od strane država članica koje uzajamno surađuju: prag značajnosti specifičan za pojedinu zemlju i prag značajnosti specifičan za pojedinu instituciju. Prag značajnosti specifičan za pojedinu zemlju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 350 milijuna EUR, što odgovara približno 1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u prosincu 2020. Prag značajnosti specifičan za pojedinu instituciju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 35 milijuna EUR, što odgovara približno 0,1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u Luksemburgu u prosincu 2020. Uzajamna primjena zahtijeva se samo ako je prijedren prag specifičan za pojedinu zemlju i prag specifičan za pojedinu instituciju.

Norveška

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za izloženosti u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu 'CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. '), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 20 % za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu 'CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. ') na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB) za izračun kapitalnih zahtjeva;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 35 % za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj, pri čemu se za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuje IRB pristup.

I. Opis mjera

1. Od 31. prosinca 2020., Finansdepartementet (norveško Ministarstvo financija) uvelo je tri mjere, odnosno i. zahtjev za zaštitni sloj za sistemski rizik za izloženosti u Norveškoj, u skladu s člankom 133. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; ii. prosječna donja granica za pondere rizika za izloženosti u odnosu na stambene nekretnine u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; i iii. prosječna donja granica za pondere rizika za izloženosti u odnosu na poslovne nekretnine u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.
2. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik utvrđena je na 4,5 % i primjenjuje se na domaće izloženosti svih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj. Međutim, za kreditne institucije koje ne primjenjuju napredni IRB pristup, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na sve izloženosti postavljena je na 3 % do 31. prosinca 2022., nakon toga stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na domaće izloženosti postavljena je na 4,5 %.
3. Mjera za donju granicu za pondere rizika za stambene nekretnine jest prosječna donja granica za pondere rizika specifična za instituciju za izloženosti u odnosu na stambene nekretnine u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika za nekretnine odnosi se na izloženosti ponderirani prosjek pondera rizika u portfelju stambenih nekretnina. Norveška izloženost u odnosu na stambene nekretnine trebala bi se tumačiti kao izloženosti prema stanovništvu s nekretninom u Norveškoj kao instrumentom osiguranja.
4. Mjera za donju granicu za pondere rizika za poslovne nekretnine jest prosječna donja granica za pondere rizika specifična za instituciju za izloženosti u odnosu na poslovne nekretnine u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika u odnosu na nekretnine odnosi se na izloženosti ponderiran prosjek pondera rizika u portfelju poslovnih nekretnina. Norveška izloženost u odnosu na poslovne nekretnine trebala bi se tumačiti kao izloženosti prema trgovačkim društvima s nekretninom u Norveškoj kao instrumentom osiguranja.

II. Uzajamna primjena

5. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju norveške mjere za izloženosti u Norveškoj u skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU odnosno s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci od objave ove Preporuke, kako je izmijenjena Preporukom ESRB/2021/3 Europskog odbora za sistemske rizike (***) u *Službenom listu Europske unije*, osim ako je drukčije predviđeno stavkom 7. u nastavku. Prosječne donje granice za pondere rizika za izloženosti u odnosu na stambene i poslovne nekretnine u Norveškoj trebalo bi uzajamno primjenjivati u standardnom tromjesečnom prijelaznom razdoblju predviđenom Preporukom ESRB/2015/2.
6. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, u skladu s podpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima se preporučuje da nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetne mjere za uzajamnu primjenu prosječnih donjih granica za pondere rizika za izloženosti u odnosu na stambene i poslovne nekretnine u roku od 12 mjeseci te za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije*, osim ako je drukčije predviđeno stavkom 7. u nastavku za zaštitni sloj za sistemski rizik.
7. Ako se Direktiva (EU) 2019/878 počne primjenjivati na Norvešku i u Norveškoj u skladu s uvjetima Sporazuma o EGP-u, odgovarajuća tijela mogu uzajamno primjenjivati norvešku mjeru zaštitnog sloja za sistemski rizik na način i na razini kojom se uzima u obzir svako preklapanje ili razlika u kapitalnim zahtjevima koji se primjenjuju u njihovoj državi članici i Norveškoj, pod uvjetom da poštuju sljedeća načela:
 - (a) pokriva rizika: odgovarajuća tijela trebaju osigurati da se sa sistemskim rizikom koji norveška mjera nastoji ublažiti postupa na odgovarajući način;
 - (b) izbjegavanje regulatorne arbitraže i osiguravanje jednakih uvjeta: odgovarajuća tijela trebala bi smanjiti mogućnost curenja i regulatorne arbitraže te prema potrebi brzo zatvoriti sve pravne praznine; odgovarajuća tijela trebala bi osigurati jednake uvjete među kreditnim institucijama.

Ovaj se stavak ne primjenjuje na mjere za prosječne donje granice za pondere rizika za izloženosti u odnosu na stambene i poslovne nekretnine.

III. Prag značajnosti

8. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju na temelju izloženosti koja se nalazi u Norveškoj radi usmjeravanje moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru kako slijedi:
 - (a) za stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik, prag značajnosti postavljen je na iznos izloženosti ponderiran rizikom od 32 milijarde NOK, što odgovara približno 1 % ukupnog iznosa izloženosti kreditnih institucija ponderiranih rizikom u Norveškoj;
 - (b) za donju granicu pondera rizika za stambene nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje od 32,3 milijarde NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih stambenom nekretninom za norveške kljente;
 - (c) za donju granicu pondera rizika za poslovne nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje u iznosu od 7,6 milijardi NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih poslovnim nekretninama za norveške kljente.
9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela dotične države članice mogu izuzeti pojedinačne domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i nemaju značajne izloženosti u Norveškoj. Smatra se da izloženosti nisu značajne ako su ispod pragova značajnosti specifičnih za pojedinu instituciju utvrđenih u prethodnom stavku 8. Kada primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju norvešku mjeru na prethodno izuzete pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad kada se prelazi prag značajnosti određen na temelju prethodnog stavka 8.
10. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti utvrđen u skladu s prethodnim stavkom 8. je preporučena najviše razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.
11. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u državi članici, a koje imaju značajne izloženosti u Norveškoj, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati norvešku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju norvešku mjeru kada kreditna institucija prijeđe odgovarajući prag značajnosti.

Švedska

Posebni donji prag od 25 posto specifičan za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj, koje primjenjuju IRB pristup za izračun kapitalnih zahtjeva.

I. Opis mjere

1. Švedska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d), podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 određena kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj koje primjenjuju IRB pristup, sastoji se od posebnog donjeg praga od 25 posto specifičnog za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama.
2. Izloženostu ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih izloženosti izračunan u skladu s člankom 154. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednosti izloženosti.

II. Uzajamna primjena

3. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, odgovarajućim tijelima država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju švedsku mjeru primjenjujući ju na podružnice koje se nalaze u Švedskoj domaćih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad i primjenjuju IRB pristup u roku određenom u podpreporuci C(3).
4. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjene švedsku mjeru primjenjujući ju na domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i koje primjenjuju IRB pristup, koje imaju izravnu izloženost prema stanovništvu u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj, osiguranu nekretninama. U skladu s podpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima se preporučuje da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo za primjenu mjera primjenjuje u Švedskoj u roku određenom u podpreporuci C(3).

5. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se da nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

6. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju od 5 milijardi SEK radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru.
7. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu izuzeti pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad, koje primjenjuju IRB pristup i koje nemaju značajne izloženosti prema stanovništvu u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj osigurane nekretninama koje su ispod praga značajnosti od 5 milijardi SEK. Kada primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju švedsku mjeru na prethodno izuzete pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad kada se prijeđe prag značajnosti od 5 milijardi SEK.
8. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u dotičnoj državi članici s podružnicama koje se nalaze u Švedskoj ili koje imaju izravne izloženosti prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj osigurane nekretninama, koje primjenjuju IRB pristup i koje imaju izloženosti prema stanovništvu od 5 milijardi SEK ili više prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osigurane nekretninama, odgovarajuća tijela dotičnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da uzajamno ne primijene švedsku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju švedsku mjeru kada kreditna institucija koja primjenjuje IRB pristup prijeđe prag od 5 milijardi SEK.
9. U skladu s odjeljkom 2.2.1 Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 5 milijardi SEK je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.”

(*) Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).

(**) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.).

(***) Još nije objavljeno u službenom listu.